

Kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean kokous 10.12.2020

Kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean kokous pidettiin 10.12.2020 eduskunnassa ja etänä. Kokoukseen osallistuivat komitean jäsenet Kimmo Kiljunen, Eva Biaudet, Petri Huru, Ville Kaunisto, Kimmo Kiljunen, Merja Kyllönen, Sari Tanus, Jouni Ovaska (vpj) sekä Johanna Sumuvuori (pj) ja komitean pysyvät asiantuntijat Harri Uusitalo (FINCENT), Anne Palm (WISE), Oskari Eronen (CMI), Kirsi Henriksson (CMC), Anni Lahtinen (FINGO), Mauri Koskela (Rauhanturvaajaliitto ry), Mikko Kinnunen (ulkoministeriö), Janne Kuusela (puolustusministeriö) ja Laura Yli-Vakkuri (sisäministeriö) sekä komitean sihteeristön jäsenet (UM, PLM, SM, VNK). Kokoukseen osallistui asiakohdassa 3. lisäksi ulkopuolisena asiantuntijana EU:n poliittisten ja turvallisuusasiain komitean puheenjohtaja, Suomen Sofie From-Emmesberger sekä asiakohdassa 4. ulkoministeriön oikeuspäällikkö Kaija Suvanto.

Kokouksen asialista on tämän muistion liitteenä.

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtajana toimi komitean varapuheenjohtaja Jouni Ovaska. Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esitteli asialistan. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen (12.11.) pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Kriisinhallintatoimijat (YK, EU, Nato, Etyj, eri maaryhmät) ja kriisinhallinnan konseptuaalinen kehittäminen kansainvälisesti

Ulkoministeriön poliittisen osaston osastopäällikkö **Mikko Kinnunen** alusti komitean keskustelua liittyen eri kriisinhallintatoimijoihin sekä kriisinhallinnan kehittämiseen. Kuten tuoreessa hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa todetaan, kriisinhallinta on keskeinen ulko- ja turvallisuuspolitiikan väline. Kriisinhallintaosallistumisella edistetään myös Suomen ulkopoliittisia tavoitteita YK:n, EU:n, Etyjin, Naton kumppanuuden osalta, tai tärkeiden kahdenvälisten suhteiden kuten transatlanttisten suhteiden osalta.

Sotilaallisessa kriisinhallinnassa Suomi tarvitsee joko YK:n turvallisuusneuvoston mandaatin tai sellaiseksi tulkittavan kansainvälisoikeudellisen elementin. YK- ja EU-operaatiot ovat mandaattien näkökulmasta helpompia; Koalitioiden osalta mandaatin riittävyys arvioidaan ja perustellaan erikseen. Lisäksi Suomi tarvitsee kriisinhallintatoimijan toimeenpaneman operaation ja varsinkin sotilaallisen kriisinhallinnan joukko-operaatioissa myös muita maita kumppaneiksi. Suomi toimii osana YK:n, Naton, EU:n, Etyjin tai jonkinlaisen koalition muodostama operaatiota. Jälkimmäisestä ovat esimerkkeinä OIR Irakissa 2012-2014 ja Syyrian kemiallisten aseiden hävittäminen 2013-2014 jolloin sijoitettiin pieni määrä sotilaita tanskalaiselle alukselle. Kun toimitaan osana muiden maiden joukkoja, on osallistumiseen liittyvä valinnanvapaus myös rajallista. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa YK on kriisinhallintatoimijoista nyt suurin. Nato aloitti 1990-luvulla suuret operaationsa Bosniassa, Kosovossa ja Afganistanissa. EU käynnisti sotilasoperaationsa 2000-luvun alussa. Tätä nykyä EU:n sotilaalliset YTPP-operaatiot eivät tyypillisesti ole suuria joukko-operaatioita (Althea-operaatio Bosnia-Hertsegovinassa on poikkeus).

Nykyisenkaltainen siviilikriisinhallinta alkoi 1990-luvulla ja EU:n siviilikriisinhallinta 2000-luvun alussa. EU on ollut Suomen osallistumisen kannalta pitkään merkittävin siviilikriisinhallintatoimija. Suomi on voinut myös vaikuttaa eri tavoin EU:ssa EU:n siviilikriisinhallinnan kehittämiseen. YK:n kriisinhallinnan osalta Puolustusvoimien kansainvälinen keskus (FINCENT) järjestää sotilaallisen kriisinhallinnan kurssuja johtaja- ja asiantuntijahenkilöstölle Yhdistyneiden kansakuntien,

Euroopan unionin, Afrikan unionin ja Naton johtamiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä kouluttaa lähtijöitä tarkkailijaoperaatioihin. Vaikuttavuutta tapahtuu näin myös koulutuksen kautta.

Kriisinhallintatoimijoista on YK nyt suurin (130 000 sotilasta ja siviiliä 13 operaatioissa, näistä 8 Afrikassa). Suomen sotilaallinen operaatio-osallistuminen on lukumäärältään suurinta nimenomaan YK:ssa, yhteensä noin 220 sotilasta, joista UNIFIL-operaatioissa Libanonissa n. 200 sotilasta. Suomi osallistuu myös siviilikriisinhallinnan henkilöstöllä YK:n operaatioihin. Tavoitteena viimeisen viiden vuoden ajan on ollut, että Suomella olisi yhtä aikaa vähintään 20 poliisia YK:n rauhanturvatehtävissä. YK:ssa vaikutetaan myös rauhanturvaamisen kehittämiseen kysymyksissä kuten mm. naisten asema konflikteissa, gender, ilmasto ja ympäristö sekä ihmisoikeudet. Suomi myös tukee näihin liittyviä hankkeita, kuten naisrauhanturvaajien koulutusta ja YK:n poliisimissioihin osallistuvien henkilöiden taustatarkistuksia ihmisoikeuksien osalta.

EU:lla on käynnissä yhteensä 12 siviilikriisinhallintaoperaatiota ja kuusi sotilaallista operaatiota. Suomi osallistuu lähes kaikkiin. Sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioissa Suomella on reilu 20 henkilöä Afrikassa ja Välimerellä. Siviilikriisinhallinnassa Suomi on väkilukuun suhteutettuna suurin EU-operaatioihin asiantuntijoita sekondeeraava jäsenmaa, noin 50 asiantuntijaa EU-operaatioissa, ja osallistuu yhtä lukuun ottamatta kaikkiin EU:n siv. krihaoperaatioihin. Suomi vaikuttaa aktiivisesti myös operaatioista käytäviin mandaattikeskusteluihin ja ajaa mandaatteihin ulko- ja turvallisuuspoliittisia tavoitteitaan. Suomi pyrkii toimimaan aktiivisesti EU:n operaatioiden vaikuttavuuden ja samalla oman osallistumisensa vaikuttavuuden parantamiseksi.

Natolla on käynnissä kolme kriisinhallintaoperaatiota: Afganistanissa, Kosovossa ja Irakissa. Suomi osallistuu näihin operaatioihin parhaillaan yhteensä noin 40 henkilöllä. Naton operaatioihin joukkoja luovuttavana maana Suomi pääsee osallistumaan Naton keskusteluihin operaatioista ja vaikuttamaan operaatioiden suuntaan operaatiokumppanuuden puitteissa.

Kansainvälisissä koalitioissa Suomella on Isisin vastaisessa koalitioissa eli Irakin OIR-operaatioissa noin 80 henkeä. Suomi kuuluu koalition ydinryhmään. Koalitiolla on hyödyllisiä temaattisia työryhmiä, joista Suomi osallistuu kommunikaatiota, rahoitusta ja vierastaistelijoita koskeviin työryhmiin. Osallistuminen Yhdysvaltojen johtamaan koalitioon tukee myös kahdenvälistä suhdetta.

Etyjin siviilikriisinhallintatoimintaa edustavat Etyjin reilut 10 kenttämissiota eri Etyj-maissa entisen Neuvostoliiton alueella ja Balkanilla. SMM-operaatio Ukrainassa on nyt Suomen suurin yksittäinen osallistuminen siviilikriisinhallintaan (yli 20 henkilöä). Osallistuessa on pyritty myös vaikuttamaan siihen, että Ukrainan missiolla on tarvittavat toimintaresurssit- ja mahdollisuudet. Operaatio ja siihen osallistuminen riittävällä tasolla on poliittisesti tärkeitä ottaen huomioon operaation taustan eli sota keskellä Eurooppaa ja Venäjän rooli aseellisen voimankäytössä Ukrainassa.

Osallistuminen tai esimerkiksi koulutus on välttämätön edellytys vaikuttamiselle. Siviilikriisinhallintatehtävissä Suomella on tällä hetkellä yhteensä noin 130 asiantuntijaa ja tämän osalta edetään kohti hallitusohjelman tavoitteita nostaa siviilikriisinhallinnan osallistumistaso vähintään 150 asiantuntijaan vuoteen 2023 mennessä. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa osallistumisen taso on alimmillaan kuluneen 50 vuoden aikana – yhteensä 360 sotilasta.

EU:n poliittisten ja turvallisuusasiain komitean puheenjohtaja **Sofie From-Emmesberger** alusti keskustelua EU:n kriisinhallintanäkymistä. Brysselissä keskustellaan jäsenmaiden kesken siitä, miten vahvistetaan EU:ta ulkopoliittisena vaikuttajana. Keskusteluja käydään myös strategisesta autonomiasta. EU:n tulisi kantaa nykyistä enemmän vastuuta kriisinhallinnasta myös EU:n

ulkorajoilla. EU:lla on paljon annettavaa ja laaja keinovalikoima, kuten laaja delegaatioiden verkosto, tiivis yhteistyö jäsenmaiden kanssa, pakotteet, taloudelliset suhteet, humanitaarinen ja talousapu sekä YTPP-operaatiot. Kysymys EU-tasolla on siitä, miten kanavoida tämä suuri keinovalikoima poliittiseen vaikuttavuuteen. Nyt EU:lla on 20 vuotta kriisinhallintatoimintaa takana. Sen tuloksena toimii tällä hetkellä 18 sotilas- ja siviilioperaatiota, jotka ovat jakautuneet Afrikkaan, Eurooppaan, Etelä-Kaukasiaan ja Lähi-itään. Nyt olisi pohdinnan paikka, miten tämä instrumentti toimii ja missä on puutteita. Toimintaympäristö ja uhat ovat muuttuneet.

Vuonna 2018 hyväksytyn EU:n siviilikriisinhallinnan kehittämistä koskevan sopimuksen nk. kompaktin taustalla oli mm. operaatioiden perustamisen jäykkyys ja hitaus, miten vastata parhaiten uusiin uhkiin kuten hybridiin, disinformaatioon ja ilmastonmuutokseen liittyviin turvallisuuskysymyksiin. Sisäistä ja ulkoista turvallisuutta ei voi enää erottaa toisistaan, mikä johtaa tarpeeseen kehittää eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Nähtävissä EU:n kriisinhallinnassa on ollut jäsenmaiden sitoutumisen puute: päätetään kunnianhimoisista mandaateista, mutta toimeenpano ontuu, kun operaatioilla ei ole riittäviä henkilöresursseja.

Osallistuminen operaatioihin on tärkeää katsoa osaksi asiantuntijoiden urakehitystä myös kotimaassa. Yleisellä tasolla tavoitteena on tehdä operaatioista tehokkaampia, joustavampia ja sidotumpia EU:n muuhunkin toimintaan. Jäsenmailla sitoutuminen tapahtuu mm. kansallisten toimintaohjelmien kautta. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa pätevät pitkälti samat kysymykset. EU:n suunnittelu ja johtamiskyky (MPCC) perustettiin 2017 toimimaan neuvonantotahona operaatioille keskittämällä johtotehtävät, jotta operaatiot voisivat keskittyä mandaatteihinsa. Myös MPCC:n suurin ongelma on resurssipuute. Tavoitteena on lisätä sotilas-siviiliyhteistyötä operaatioissa. EU:n on myös pohdittava, miten saada kolmannet maat eli kumppanit mukaan, kun jäsenmaat eivät anna tarpeeksi resursseja. Turvautumalla EU:n rauhanrahastoon voitaisiin tukea esimerkiksi varustehankintoja. Tämä on tärkeää tukea esim. osana operaatioiden tekemää koulutustoimintaa.

Uudet uhat, merellinen toiminta (Välimeri ja Afrikan sarvi) pyrkimys tehdä lisää merellisen toiminnan osalta sekä integroitu lähestymistapa konflikteihin ovat nyt Brysselistä katsottuna keskiössä. Juuri hyväksytty EU:n rauhanvälityksen konsepti on osa kriisinhallinnan kokonaisuutta. Covid19-pandemia on niin ikään vaikuttanut eri tasoilla YTPP-toiminnan suunnitteluun ja toimeenpanoon. Tässä yhteydessä on ollut tärkeää pohtia, miten EU-toimijat voivat kentällä käyttää samoja resursseja. Ihmisoikeus- ja gender-valtavirtaistamistyö jatkuu.

Kriisinhallinta on jäsenmaiden yhteistä toimintaa ja päätökset tehdään yksimielisesti. Jos on kansallisesti tärkeä asia, joka halutaan mukaan jonkin operaation mandaattiin, niin Suomen on tärkeää olla hyvissä ajoin mukana ja toimia pitkäjänteisesti. Vaikuttaa voi myös antamalla operaatioiden käyttöön erityisalojen asiantuntijoita. Suomella on paljon osaamista esimerkiksi hybrdivaikuttamisen tai gender-kysymysten osalta.

Komitean käymässä keskustelussa todettiin, että Suomi vaikuttaa kansainvälisessä kriisinhallinnassa useilla eri tavoilla mm. tarjoamalla operaatioihin suomalaista asiantuntemusta ja kykyjä. Operaatioiden luonne vaikuttaa siihen, millä tavalla Suomi osallistuu. YK:ssa on isoja operaatioita ja UNIFILissa sen mukaisesti suuri osallistuminen. Mutta pienemmätkin osallistumiskokonaisuudet palvelevat Suomen tavoitteita. Siviilikriisinhallinnassa pääsääntönä on yksittäisten asiantuntijoiden lähettäminen – yksikin asiantuntija tuo vaikuttavuutta. EU:ssa Suomi voi vaikuttaa parhaiten sekä sotilaallisten että kriisinhallintaoperaatioiden sisältöön. Koulutus- ja neuvontatyötä pidetään hyvänä ja kestäväenä keinona osallistua kriisinhallintaan. Tärkeää on tukea myös kriisin jälkeistä jälleenrakennusta.

Suomen on syytä jatkaa aktiivisesti kriisinhallintaa eri kv. järjestöjen puitteissa. Osallistumisen painotuksista eri järjestöissä esitettiin erilaisia näkemyksiä. Olisi tärkeää, että Suomi kykenisi joustavasti sopeuttamaan kriisinhallintaosallistumistaan kv. kriisinhallinnan painopisteiden ja myös Suomen turvallisuusympäristöön vaikuttavien uhkatekijöiden mukaan. Kriisinhallinnan konseptuaalista kehittämistä on hyvä seurata tiiviisti ja vaikuttaa siihen eri järjestöissä Suomen prioriteettien mukaisesti.

Erityisesti EU:n operaatioista päätettäessä on tärkeää olla mukana neuvottelemassa niiden sisällöstä ja resursseista. Näissä neuvotteluissa pystytään tuomaan esiin Suomelle keskeisiä poliittikkalinjauksia kuten mm. ihmisoikeus- ja gender-kysymysten huomioinen mandaateissa. Laajemmin voidaan kiinnittää huomiota siihen, että operaatioilla on riittävät resurssit toimeenpanna mandaattejaan ja niille osoitettuja tehtäviä myös muuttuvissa toimintaympäristöissä.

4. Operaatioiden mandaatit ja kansallinen lainsäädäntö

Operaatioiden mandaateista ja kansallisesta kriisinhallintaa koskevasta lainsäädännöstä kuultiin alustukset komitean pääsihteerin **Sari Rautiolta**, joka on myös ulkoministeriön turvallisuuspolitiikkayksikön päällikkö sekä ulkoministeriön oikeuspäällikkö Kaija Suvannolta ja sisäministeriön ylijohtaja Laura Yli-Vakkurilta.

Operaatiot ovat sekä kooltaan että luonteeltaan erilaisia. Suomen olemassa oleva lainsäädäntö mahdollistaa osallistumisen laajasti. Siviilikriisinhallintatehtäviin esitetään yksittäisiä ehdokkaita ja operaatio valitsee sopivat henkilöt. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa Suomi valitsee henkilöt itse osaksi joukkokokonaisuutta ja lähettää heidät operaatioihin. Kansallisesti toimintaa säätelevät laki siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan ja laki sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Päätöksenteko on näiden osalta hyvin erilaista. Osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan valmistellaan UM:n ja PLM:n kesken ja viedään lain mukaiseen päätöksentekoon (TP-UTVA, eduskunta, TP).. Siviilikriisinhallinnassa osallistumisen painopisteet käsitellään UM:n ja SM:n kesken ja osallistumisesta päätetään konsultaatioiden pohjalta UM:ssä.

Ulkoministeriön oikeuspäällikkö **Kaija Suvanto** selosti komitealle lakia sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisesta (211/2006). Laissa säädetään Suomen osallistumisesta kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan, sotilaiden lähettämisestä sotilastehtäviin muuhun kansainväliseen kriisinhallintaan, kriisinhallintaan liittyvästä koulutus- ja harjoitustoiminnasta ja kriisinhallintahenkilöstön asemasta.

Lain perustelut ovat hyvin laajat ja niihin monesti myös nojaututaan päätöksenteossa. Sotilaalliseen kriisinhallintaan Suomi voi osallistua Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) turvallisuusneuvoston valtuuttamaan tai poikkeuksellisesti muuhun kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan, jonka tarkoituksena on kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitäminen tai palauttaminen taikka humanitaarisen avustustoiminnan tukeminen tai siviiliväestön suojaaminen.

YK:n turvallisuusneuvoston valtuuttamia operaatioita, joissa Suomi on parhaillaan mukana ovat EUNAVFOR Med Irini (ent. Sofia), MINUSMA, UNIFIL, KFOR, UNTSO. Operaatiot, joilla ei ole YK:n turvallisuusneuvoston mandaattia ja joissa Suomi on mukana ovat Irak NMI, OIR, RS, EUTM Mali, EUTM Somalia.

Päätöksentekomenettely alkaa valmistelevalla käsittelyllä TP-UTVA:ssa, jonka jälkeen asiaa käsitellään eduskunnassa, joko uav-kuulemisen, selonteon tai selvityksen kautta. Tasavallan

presidentti päättää osallistumisesta ja osallistumisen lopettamisesta sotilaalliseen operaatioon. Jos koko operaatio kansainvälisesti päättyy, ei osallistumisen lopettamisesta tarvitse tehdä erillistä päätöstä.

Puolustusministeriö voi päättää vähäisistä muutoksista operaatioihin esim. sotilaiden määrää lisätään tai vähennetään muutamalla sotilaalla, kuultuaan ulkoministeriötä. PLM voi myös päättää yksittäisen sotilaan lähettämisestä esikunta-, neuvonantaja- tai kouluttajatehtävään. PLM voi myös UM:n kuulemisen jälkeen päättää esimerkiksi yksittäisen sotilaan lähettämisestä siviilikriisinhallintaoperaatioon.

Komitea kuuli SM:n ylijohdaja **Laura Yli-Vakkurin** alustuksen koskien lakia siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan (1287/2004), (ns. siviilikriisinhallintalaki).

Ulkoministeriö käsittelee siviilihenkilöiden osallistumista kriisinhallintaan koskevat asiat. Sisäministeriö käsittelee kotimaan valmiuksia koskevat asiat. Kotimaan valmiuksiin kuuluvat: 1) valmius rekrytoida kriisinhallintaan ulkomaille lähetettäviä siviilihenkilöitä; 2) siviilihenkilöiden kriisinhallintakoulutuksen järjestäminen; 3) materiaaliset ja logistiset valmiudet; 4) tutkimus- ja kehittämistoiminta; 5) edellä 1–4 kohdassa tarkoitettujen asioiden yhteensovittaminen eri hallinnonaloilla; ja 6) yhteistoiminta kansalaisjärjestöjen kanssa 1–4 kohdassa tarkoitettujen asioiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Kriisinhallintakeskus (CMC) kouluttaa, rekrytoi ja huolehtii siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden lähettämiseen liittyvistä käytännön asioista. SM antaa CMC:lle strategista ohjausta.

Siviilikriisinhallinta-asiantuntijan työnantajana toimii CMC, jolla on selkeät työntäjävelvollisuudet, vaikka asiantuntijat annetaan operaation alaisuuteen, eli CMC vastaa osaltaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyvistä toimista esim. evakuoinnit toimialueelta. Suomen siviilikriisinhallintalaki on kansainvälisestikin katsottuna edistyksellinen ja ollut voimassa jo 16 vuotta. Viime vuonna lakiin tehtiin päivitys ja parhaillaan on myös menossa lain pienimuotoinen päivittäminen. Joissakin maissa sovellettavaksi tulee useita toimialakohtaisia lakeja.

Keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, riittääkö tehtäviin halukkaita lähtijöitä. Useimmiten näin on ja erityisesti siviilikriisinhallintatehtäviin Suomella on ollut esittää ehdokkaita, vaikka nämä eivät aina tulisikaan valituiksi. Joihinkin tehtäviin voi olla kuitenkin todella vaikeaa löytää siviiliasiantuntijoita. CMC:n koulutuksen kautta hakeudutaan tehtäviin ja kiinnostus koulutusta kohtaan on hyvällä tasolla. Esim. ranskan kielisistä osaajista on silti pulaa, samoin tarvittaisiin strategisen tason osaamista strategisen tason neuvoannon ollessa EU:n missioiden mandaateissa usein keskiössä. Noin 40% Suomen lähettämistä siviilikriisinhallinnan asiantuntijoista tulee SM:n hallinnonalalta.

Sotilaallisella puolella on rekrytoinneissa ollut joitakin haasteita. Toistaiseksi on löydetty henkilöstöä määrällisesti tarpeeksi. Tärkeää olisi kuitenkin huolehtia viestinnästä koskien mahdollisuuksia toimia sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävissä. Kun Suomella vuonna 1990 oli 2000 sotilasta kriisinhallintatehtävissä, on heitä tänä päivänä vain 360. Tämä vaikuttaa suoraan sekä tietoisuuteen tehtävistä, että halukkuuteen hakea. Ongelmakohta tulee eteen myös erityisosaamisessa ja johtajissa. Myös sotilaspuolella esimerkiksi Afrikassa ranskan kielen taito tulee haasteeksi.

Kansallinen lainsäädäntö sotilaallisesta kriisinhallinnasta on edelleen ajankohtainen ja antaa riittävän oikeudellisen pohjan kriisinhallintatoiminnalle. Aiemmin on toimittu pitkälti YK:n turvallisuusneuvoston antaman mandaatin pohjalta, mutta tätä nykyä useilla operaatioilla ei ole suoranaista YK:n turvallisuusneuvoston valtuutusta. Tämä trendi todennäköisesti jatkuu ja voi

voimistua turvallisuusneuvoston päätöksentekohaasteiden johdosta. Jatkossa on tärkeää, että lainsäädännön ajantasaisuutta tarkastellaan tarpeen mukaan suhteessa kriisinhallinnan muutostrendeihin.

5. Komitean tulevan linjauksen laatiminen ja tulevat kokoukset

Sihteeristö on kirjannut kokousten pöytäkirjoihin keskustelujen keskeisimmän sisällön ja johtopäätökset. Nämä tullaan huomioimaan komitean linjausta laadittaessa. Linjauksen luonnostelutyötä tehdään sihteeristössä komitean tähänastisten kokousten ja taustaselvitysten pohjalta. Komitean keskustelujen pohjalta linjaukseen tulisi mm: kriisinhallinnan nykytilanteen ja toimintaympäristön sekä Suomen lähtökohtien (lainsäädäntö, osallistumistaso) kuvaus. Linjattavaksi tulisi ainakin: kriisinhallinnan määrällinen ja laadullinen kehittäminen, resurssit, maantieteelliset ja temaattiset painopisteet sekä miten vaikuttavuutta ja kokonaisvaltaisuutta kehitetään.

Komitean seuraava kokous sovittiin pidettäväksi ke 27.1.2021. Kokoukseen tuodaan luonnoselementtejä linjausluonnoksesta komitean keskusteltavaksi. Keskustelun pohjalta linjausta työstetään eteenpäin ja helmikuussa on mahdollista käydä epävirallisia konsultaatioita aiheesta.

Helmikuun lopun komitean kokoukseen on tarkoitus tuoda linjausluonnos viimeistellympänä kokonaisuutena keskusteltavaksi ja hyväksyttäväksi.

Ennen linjauksen loppukäsittelyä se tulisi käsitellä eduskuntaryhmissä. Komitean sihteeristö lähettää tästä tammikuun lopulla muistutuksen ryhmien puheenjohtajille ja pääsihteereille. Komitean jäsenten rooli on esitellä asia eduskuntaryhmille.

Kun komitea on viimeistellyt ja hyväksynyt linjauksen, valmis linjaus esitellään hallituksen iltakoulussa ennen julkaisemistaan. Linjauksen hyväksymisestä sen sähköiseen julkaisuun menee pari viikkoa.

6. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous.